

30 травня - 12 червня Короткий огляд ситуації

ХІД БОЙОВИХ ДІЙ

- Збройні сили України перейшли до активних контрнаступальних дій на деяких напрямках. Зокрема, впродовж червня вже [звільнено](#) щонайменше 7 населених пунктів на кордоні Донецької та Запорізької областей. Тривають активні бойові дії у Донецькій області, ЗСУ [звільнили](#) ряд ділянок навколо Бахмуту, Вугледару та Авдіївки. **Контрнаступ у Херсонській області уповільнився через підрив російською стороною Каховської ГЕС.** При цьому пошкоджені були також лінії оборони та склади зброї РФ на лівому березі Дніпра, значну кількість боєприпасів та мін знесло [нижче по течії](#) річки, аж до Чорного моря, де вони утворюють небезпечні звалища. **Окрім Каховської ГЕС були підірвані дамби** в Чорноземному, Переможному, Аннівці та В'язівці Запорізької області, також із метою ускладнити контрнаступ української армії.
- **Загальні втрати російських військ**, за даними української сторони, на 12 червня складають вже понад [216 тис.](#) загиблими.
- **Російська армія продовжує наносити ракетні та дроніві удари по українських населених пунктах.** В ніч проти 30 травня було запущено [31 дрон-камікадзе](#), з яких 29 було знищено. У ніч проти 1 червня російська сторона атакувала Київ 10 ракетами "Іскандер", усі вони були збиті. У ніч проти 4 червня було збито 4 крилаті ракети з шести та 6 дрони-камікадзе з восьми. Вночі 6 червня було збито всі 35 [крилатих ракет](#), які російська армія спрямувала по українських містах. У ніч проти 10 червня було [знищено](#) 2 крилаті ракети з восьми, а також 20 дронів-камікадзе з 35. Уночі 11 червня було знищено 6 дронів-камікадзе.
- **Протягом двох тижнів під авіаударами, ракетними та артилерійським обстрілами перебували** [Київ](#), [Одеса](#), [Дніпро](#), [Харків](#), [Балаклія](#), [Слов'янськ](#), [Дружківка](#), [Велика Новосілка](#), [Авдіївка](#), [Курахове](#), [Миргород](#), [Умань](#), [Гуляйполе](#), [Оріхів](#), [Нікополь](#), інші населені пункти, а також прикордонні населені пункти Чернігівської, Харківської, Сумської областей. Херсон та населені пункти Херсонської області перебувають під постійними обстрілами навіть попри рятувальну операцію, неодноразово були [обстріляні](#) волонтери та пункти допомоги постраждалим. У Харківській області російська армія 6 червня вже вчергове обстріляла [аміакопровід](#), що може призвести до катастрофічних наслідків. У свою чергу українська сторона продовжує атакувати логістичні об'єкти та склади зброї на окупованих територіях, зокрема, у Луганську, Мелітополі, Бердянську та інших населених пунктах.

ГУМАНІТАРНИЙ ВИМІР

- За офіційною [інформацією ювенальних прокурорів](#) 487 дітей загинуло та понад 1015 отримали поранення різного ступеню тяжкості, 19501 дитина — у списках депортованих. У результаті обміну 11 червня Україна повернула додому [95 осіб](#), серед яких воїни ЗСУ, Нацгвардії і прикордонники. Також Україна повернула тіла ще [79 полеглих](#) українських захисників. Було

- запущено план повернення депортованих до росії дітей [Bring Kids Back UA](#), підтриманий Президентом України.
- У місті [Бахмут](#), що є епіцентром бойових дій, залишається близько 500 людей. До повномасштабного вторгнення у місті проживало 70 тис. осіб, з 24 лютого у ньому загинуло 204 громадян. Україна контролює околиці міста, 12 червня українським військовим вдалося [просунути](#) на Бахмутському напрямку майже на 1 км.
 - Згідно з даними розвідки Великої Британії, у травні РФ атакувала Україну [300 дронами Shahed](#), що становить собою їх наймасовіше застосування з початку війни. Ймовірно, такі дії були сплановані з метою змусити “Україну випустити запаси цінних передових ракет ППО”, проте Україна нейтралізувала 90% БПЛА із застосуванням переважно старішої та дешевшої зброї протиповітряної оборони.
 - Ситуація із бомбосховищами в Україні невтішна. Було перевірено понад [4800 укриттів](#), 282 з них були зачинені, ще 893 — непридатні для використання.
 - Продовжується незаконна депортація українських дітей, російська окупаційна влада визнає українських дітей “сиротами” і віддає на усиновлення у росію. Процедура визнання українських дітей “без батьківської опіки”, як і вимоги до потенційних прийомних сімей, [спростили](#), а пошук дітей для родичів та опікунів став дуже складним. Українських дітей намагаються якомога швидше віддати у прийомні сім’ї, адже дитячі будинки, інтернати у багатьох російських регіонах переповнені. Близько ста закладів використовуються для розміщення депортованих дітей з тимчасово окупованих територій України. Згідно з даними видання [“Важные истории”](#), найбільше депортованих дітей знаходиться у Ростовській області, яка межує з Україною, а також у Москві. Як повідомляє міністерка з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Ірина Верещук, у росії депортованим дітям змінюють імена та дати народження. За її словами: “У росії, де в усіх регіонах їх ховають, змінюють ідентичність, імена, прізвища, дати народження, роблять усе, щоб асимілювати, а фактично — чинять акт геноциду стосовно наших дітей, насильно русифікують, дають так звані паспорти, роблять усе, щоб діти забули про свою рідну землю”.
 - 6 червня 2023 року росіяни [підірвали](#) Каховську ГЕС, об’єм води якої складає 18 млн м³. Каховська ГЕС повністю [зруйнована](#) і не підлягає відновленню, підірвав греблі — найбільша техногенна катастрофа на нашому континенті з часів Чорнобильської трагедії. Висота хвилі сягнула 4,8 метра, понад 80 населених пунктів опинилися в зоні можливого затоплення. У “критичній зоні” опинилися близько 16 тис. людей, евакуйовано 3 704 особи, [27 людей](#) вважаються зниклими безвісти. Під загрозою [зникнення](#) 30% природно-заповідного фонду Херсонської області, а також більше трьохсот видів тварин та рослин. Міністр захисту довкілля та природних ресурсів Стрілець вказав, що орієнтовна сума збитків довкіллю становить [55 млрд гривень](#).
 - Заступник генерального секретаря ООН Мартін Гріффітс у своєму повідомленні [наголосив](#), що росія не надала їм доступ до окупованої частини Херсонщини, щоб допомогти постраждалим.

- Речниця Білого дому Карін Жан-П'єр [заявила](#), що підбив греблі Каховської ГЕС — це повна відповідальність росії, оскільки її армія окупувала та контролювала стратегічний об'єкт.
- Після підриву греблі Крим може залишитися без джерела прісної води, адже Каховське водосховище було збудоване у 1958 році як раз для подачі прісної води на півострів.
 - За [оцінками](#) Міністерства аграрної політики та продовольства, знищення Каховської ГЕС призведе до того, що поля на півдні України вже наступного року можуть перетворитися на пустелі.
 - Як [повідомляє](#) Міноборони України, у зоні підтоплення на Херсонщині є підвищена “небезпека від вибухонебезпечних предметів”, російські мінні загородження опинилися під водою.
 - Через підбив Каховської ГЕС рибна галузь зазнає збитків у [10,5 мільярда гривень](#), наразі стався масовий мор риби в Мар'янському, загинуло понад [850 кілограмів](#) риби, розпочато розслідування за фактом екоциду.
 - До того ж, у Дніпро [потрапило](#) 150 тонн машинного мастила, існує ризик подальшого витoku ще понад 300 тонн мастила у річку. У річці [Інгулець](#) перевищений допустимий рівень шкідливих речовин, є перевищення концентрації азоту амонійного, заліза загального та завислих речовин.
 - У результаті підриву було затоплено зоопарк "[Казкова діброва](#)", загинули близько 300 тварин. Тварини були заблоковані, парк заміновано, всі дороги перекриті, евакуація тварин була неможливою.
 - Під час здійснення евакуаційних заходів українською стороною у Херсоні, росіяни продовжували [обстрілювати](#) місто, двоє херсонських поліцейських отримали мінно-вибухові травми та множинні осколкові поранення. Згідно із повідомленням Центру національного спротиву, окупанти грабують затоплені села на тимчасово окупованому лівобережжі Херсонської області. Вода почала сходити у деяких селах, люди бажають повернутись, проте росіяни закрили в'їзд до цих сіл та розграбовують будинки. У селі Велика Кардашинка Скадовського району росіяни грабують навіть будинки, де лишилися люди. Також повідомляється, що у Голій Пристані росіяни заблокували людей у місцевій школі, у них забрали паспорти, їх не відпускають додому. Евакуація з цього міста дозволяється лише після отримання [хабаря](#), при цьому російська сторона знищує паспорти та свідоцтва про народження та інші документи українського зразка.

РОСІЙСЬКІ НАРАТИВИ, ПРОПАГАНДИСТСЬКИЙ ВИМІР

- **Заперечення причетності до вибуху Каховської ГЕС. “Інформаційна “Каховська Буча-2”.** У пропагандистських матеріалах рф на офіційних російських ресурсах заперечується причетність рф до вибуху Каховської ГЕС. Рф прямо заперечує причетність до трагедії та звинувачує в [підриві](#) дамби на каховській ГЕС Україну, начебто через удар українського комплексу “ольха”, у всьому винна Україна, яка “обстріляла ракетними та артилерійними [ударами](#)”. Усі повідомлення в офіційному російському інформаційному полі сконцентровано на провині України в трагедії на Херсонщині.

Ситуація із інтерпретацією трагедії також подається як обережність західних країн у звинуваченні РФ, паралельно з цим проводиться думка про інсценування Україною трагедії в Бучі, “отруєнні Скрипалів” та тому, що “каховська тема Україні не вдалася”. Впроваджуються [нарративи](#), що звинувачення РФ в “інциденті” не знаходить однозначної підтримки у західних політиків.

- **Гуманітрана місія РФ в Херсонській області.** Постійно впроваджуються меседжі, що РФ цілком допомагає мешканцям Херсонщини, відновлює нормальне життя після катастрофи ([відновлення зв'язку](#), [евакуація](#) громадян, [вакцинація](#) та ін.)
- **Західна загроза безпеці РФ, “санкції проти РФ уб'ють економіку ЄС”. Брак єдності в ЄС стосовно підтримки України. “РФ скидає західне іго”.** В офіційних ЗМІ постійно впроваджуються [нарративи](#) про сильну російську економіку та недовіру західних економічних санкцій, від яких більше страждає економіка західних країн, ніж стійка російська економіка. Триває поширення [“інтелектуальних розвідок”](#) про цивілізаційну місію РФ послабити Захід, якій має поступитися країнам Азії, Китаю, про потребу подальшого дрейфу РФ на “Схід”.
- **“Більшість світу підтримує РФ”.** Постійно [триває](#) поширення нарративів, які вказують вустами різних експертів (американських), що більшість світу абсолютно підтримує дії РФ в Україні, “протистояння із заходом”, зокрема африканські, азійські країни. Україна відкидає [мирні ініціативи](#) азійських країн та “розпалює конфлікт в Європі”.
- **“Шебекіно отримує допомогу”.** Ситуація у Белгородській області [подається](#) ледь як не контрнатуп ЗСУ на територію РФ, яку успішно відбивають в РФ, всі обстріли території здійснюються ЗСУ. Російські [нарративи](#) в офіційних ЗМІ зосереджуються на “допомозі людям, евакуйованим з Шебекіно через “обстріли”. З часом все менше описується воєнна складова відповідної ситуації, опис ситуації в регіоні. Здебільшого йдеться саме про допомогу місцевим мешканцям регіону.
- **“Наша справа справедлива”. “Перемога Росії у конфлікті навколо України неминуча”.** Триває поширення офіційних мобілізаційних меседжів у внутрішньому інформаційному полі про потребу сильної РФ, яку ніхто не поставить “на коліна”, [йдеться](#) про “потенціал” РФ та “сильне громадянське суспільство”, яке підтримує ідею непереможної та стійкої РФ. Путін постійно озвучує мобілізаційні нарративи про [“героїзм російських солдат”](#), який унеможливує український наступ, триває [нагородження “героїв”](#) т. зв. “сво”, меморіалізація “сво”. Постійне йдеться про єднання російського суспільства у “захисті” РФ впродовж багатьох століть ([Путін](#)), а “сво” є важливою для укріплення російської держави ([Путін](#)). Медведєв [назвав](#) київський Майдан Незалежності майбутньою площею РФ.
- **“Обстріли української цивільної інфраструктури”. “Українська влада винна”.** В офіційних ЗМІ [описується](#), що саме конфлікти між владою в Україні, політична конкуренція винні у людських жертвах у Києві під обстрілів, зокрема влада погано слідкує за “бомбосховищами”, причому в цих джерелах не йдеться про фактичні обстріли Києва крилатими ракетами з боку РФ. Натомість відповідальність за людські жертви в українських містах покладається на “українську владу” через погану підготовку, конкуренцію, політичні чвари.

- **“Яка Україна нам потрібна? Ніяка”.** Заперечення української ідентичності, державності. **“Немає фундаменту для перемовин”.** Триває [поширення](#) офіційних нарративів про необхідність ліквідації України, замішаної на “русофобії”. Заперечується можливість перемовин. – “Яка Україна нам потрібна..? Жодна не потрібна. Доки нинішній київський режим залишається при владі, переговори неможливі”. Йдеться про “відсутність навіть малого підґрунтя для мирних перемовин” ([песков](#)).
- **Дискредитація України, української влади, “заздрісні терористи”.** Українська влада перманентно [звинувачується](#) у підриві Каховської ГЕС, продовженні війни, а українці воюють “через заздрість”, що рф так добре живе. Причому в таких публікаціях взагалі не озвучуються цілі т. зв “сво”, інформація подається так, ніби Україна проголосила війну рф.
- **“Наступ ЗСУ провалився”.** Дискредитація української армії. Поширюються нарративи, що [говорять](#) про провал українського контрнаступу, який, за повідомленням російської сторони, почався кілька днів тому, начебто [4 червня](#), але призводить до суттєвих втрат української армії. Поширюються нарративи про марні надії Заходу здолати рф під час “невдалого українського наступу”, про те, що [“західні інвестиції”](#) в Україну були марними та неефективними, що на окремих ділянках фронту [“на Запорізькому напрямку”](#) українці зазнають невдачі через “сильну позицію рф”.
- **“Про перемоги та успіхи російської армії, втрати ЗСУ”.** **“Нові чеченські батальйони”.** Традиційно поширюються нарративи про [успіхи](#) російської армії, знищення українських військових, техніки. Йдеться, що український наступ не має перспектив через сильну російську армію, яка успішно [відбиває](#) атаки ЗСУ. Останній тиждень в офіційних ЗМІ фактично не цитують представників ПВК “Вагнер”, водночас інформується про нові чеченські батальйони, які направляються в зону т. зв. “сво” ([Кади́ров](#)). Йдеться про [“40 добровольчих батальйонів”](#), що відображають єдність російського суспільства, зростання числа [“контрактників”](#), які йдуть в російську армію. Поширюються мобілізаційні нарративи про те, що міноборони рф контролює ситуацію на фронті та посилює кадровий склад російської армії, яка демонструє постійний героїзм та силу. При цьому в телеграм-каналах активно обговорюються питання подальшого позиціонування Пригожина та його конфлікти з міноборони. Спостерігається значна інформаційна активність міноборони рф у коментуваннях подій, “нагородженнях” російських військових.